

[Kommentarer]

Til Energistyrelsen: ens@ens.dk

Cc: Jesper Brandrup, jbr@ens.dk

Dok. ansvarlig: HJV
Sekretær:
Sagsnr: s2021-293
Doknr: d2021-13211-12.0
25. maj 2021

iEnergi kommentar til "Spørgsmål til interessenter" fra Energistyrelsen

Intelligent Energi takker for muligheden for at kommentere på Energistyrelsens spørgsmål til interessenter vedr. *Muliggørelse af geografisk differentierede forbrugstariffer*, jf. dette afsæt for analysen:

"Forskellige muligheder for geografisk differentierede tariffer med særlig fokus på lokalt samspil mellem forbrug og produktion via det kollektive net vurderes i forhold til samfundsøkonomi, fordelingsvirkninger, statens afgiftsprovenu og administrerbarhed."

Vi finder helt overordnet, at der skal sikres den størst mulige fleksibilitet for anvendelsen af dette virkemiddel i elnet-tariferingen, med hensyntagen til kostægthed, transparens og fairness over for kundegrupper i elnettet.

Det er iEnergis opfattelse, at geografisk differentierede elnet-tariffer ligesom tidsdifferentierede tariffer er et virkemiddel til at aktivere kunder i elnettet, så netinvesteringer udskydes. Vi anskuer analysen af muliggørelse af geografisk differentierede (forbrugs-)tariffer, som en analyse, der bør omfatte geografisk differentiering af alle elementer af prissignalet fra infrastrukturen, dvs., forbrugstarif, abonnement og tilslutningsbidrag.

Ift. forbrugstariffer ser vi geografisk differentiering som et virkemiddel, der for den enkelte forbruger kan virke ubetydeligt, men som kan få den ønskede effekt i form af placering af forbrug ved at blive integreret i kommercielle aktørers serviceydelser til kunden. Det vil således være muligt for kommercielle aktører at tilbyde lokale grupper af ofte mindre forbrugere og producenter (prosumers) serviceydelser, hvor disse aktiveres og kan få del i den værdi-strøm som geografisk differentiering kan udgøre, og som er en honorering for at afhjælpe overbelastning af det lokale elnet.

For iEnergi er geografisk differentiering af forbrugstariffer således først og fremmest et middel til at tilskynde til geografisk afgrænset aktivering og samspil mellem grupper af ofte mindre forbrugere/producenter på steder i elnettet, som er udfordret og derfor kan have gavn af aktivering og samspil. Det er klart, at der i denne analyse også bør ses på effekten af geografisk differentiering af tilslutningsbidrag som en måde at incentivere hensigtsmæssig placering af større anlæg. Med geografisk differentiering af nettarif og tilslutningsbidrag skal der

således sendes et prissignal til de kommercielle aktører, herunder aggregatorer, kunder, herunder Energifællesskaber, store energiforbrugere m.fl. om nettets værdi af lokal fleksibilitet og konkret placering af anlæg.

Behovet for geografisk differentiering skyldes efter Intelligent Energis opfattelse især, at rammerne for et DSO-fleksibilitetsydelsesmarked og netselskabernes efterspørgsel herefter er under udvikling og i sin helt spæde opstart. Geografisk differentiering bør således udformes, så det er et virkemiddel, der spiller sammen med udviklingen af et marked for DSOernes efterspørgsel efter fleksibilitet, jf. implementeringen af branchevejledning for netselskabers efterspørgsel efter fleksibilitetsydelser, og de tanker, der er under udvikling om udformning af dette marked.

Under alle omstændigheder kan det være, at geografisk differentiering er midlertidig, såfremt der fx er tale om midlertidig udskydelse af netforstærkning. Deraf følger forslag nedenfor til kriterier for udformning af geografisk differentiering.

Til de konkrete spørgsmål bemærkes:

Ad spørgsmål 1: Hvilke konkrete behov har I for, at geografisk differentierede forbrugstariffer muliggøres?

EFLs §73 har hidtil kun tilladt geografisk differentiering ved sammenlægning af netområder. Dette er uhensigtsmæssigt, da elnettet ikke generelt er udfordret, men netop på visse lokaliteter og/eller visse tidspunkter er udfordret. Derfor er der behov for at lade elnetselskaber bruge et virkemiddel, der både tillader differentiering i tid og sted, som signal til kunder og kommercielle aktører om den værdi denne fleksibilitet har for netselskabet og/eller den værdi en anden placering af anlægget har for nettet.

Ift. geografisk differentiering af forbrugstariffen er behovet forstærket af, at fleksibilitetsydelsesmarkedet for elnettet - som supplement til elnet-tariffer - ikke er udviklet, og det er uvist om markedslikviditeten vil være tilstrækkelig stor i den nærmeste fremtid. Samtidig er der behov for en bredere vifte af virkemidler end i dag for at kunne aktivere kunder og honorere disse, når nettets behov understøttes.

Der er bl.a. derfor behov for at supplere de nuværende prissignal-virkemidler med geografisk differentierede tariffer, således at investeringer i elnet kan erstattes eller suppleres med lokale, geografiske prissignaler inden for et netområde, vel at mærke på en måde, der ikke skal tildeles alle i det konkrete netområde, hvis dette ikke giver mening.

Hvis et sådant geografisk bestemt prissignal ikke vil interessere den enkelte kunde, kan det alligevel have en effekt, fordi en aggregator kan indarbejde tariffen i sin serviceydelse, og således optimere driften ift. den konkrete udformning af et geografisk tarifsignal, der fx kan udformes som en skærpet tidsdifferentiering i en afgrænset del af et netområde. Som nævnt bør analysen også se på geografisk differentiering af tilslutningsbidrag som en måde at give incitament til hensigtsmæssig placering af større forbrugsanlæg mv.

Ad spørgsmål 2: Er det jeres opfattelse, at der kan opnås samfundsøkonomisk gevinst, ved at geografisk differentierede forbrugstariffer muliggøres

Ja. Prissignaler, der afspejler værdien for nettet og udskyder en irreversibel investering og/eller sikrer et bedre beslutningsgrundlag for investeringer, giver en samfundsøkonomisk gevinst. Som nævnt er geo.diff.tariffer samt geografisk differentierede tilslutningsbidrag et middel til at løse lokale udfordringer i elnettet mere omkostningseffektivt, og dette virkemiddel vil være af særlig betydning så længe et fleksibilitetsydelsesmarked for netselskaber ikke er udviklet.

Når der opbygges erfaringer med geo.diff.tariffer og – tilslutningsbidrag, kan der evt. identificeres en fordel ved et permanent supplement mellem fleksibilitetsydelsesmarkeder og elnettariffer differentieret i tid og sted/geo.diff.tilslutningsbidrag, der tilskynder til hhv. ændret forbrug og/eller hensigtsmæssig placering af forbrugsanlæg mv.. Det må tiden vise.

Ad spørgsmål 3: Hvordan vil det efter jeres opfattelse være mest hensigtsmæssigt at indrette den geografiske differentiering konkret? Hvad vil eksempelvis kunne være konkrete kriterier, som adskiller et geografisk område fra et andet?

Som udgangspunkt skal geografisk differentierede tariffer bruges til at løse lokale udfordringer, derfor skal valg af nationale kriterier, der adskiller et geografisk område fra et andet inden for et netområde give det lokale netselskab størst mulig fleksibilitet, således at de kan udformes konkret ud fra de lokale forhold. Efter iEnergis opfattelse er virkemidlet *geografisk differentiering* et generelt, transparent virkemiddel rette mod alle forbrugere inden for "geografien". Det er altså et supplement til et fleksibilitetsydelsesmarked, hvor aktører byder deres fleksibilitet ind.

Følgende kriterier bør således overvejes som grundlag for, at et geografisk område inden for et netselskab indfører geo.diff.tariffer, herunder geo.diff. tilslutningsbidrag, der afviger fra tariffen i det resterende område:

1. Elnettet skal i det identificerede geografiske område i perioder af **kortere eller længere varighed være særligt udfordret**, dvs. på en måde, der grundet lokale forhold på de relevante radialer adskiller sig fra andre dele af netområdet.
2. Der er behov for at analysere, om elnettet i det geografisk afgrænsede område bør have en vis størrelse/et vist antal aktiver/forbrugere, således at området som udgangspunkt har **en kritisk kundemasse**, som gør det muligt at aflaste el-nettet ved respons på en geo.diff.tarif, der fx tjener til at udjævne et forbrug over døgnet. Dvs., det skal være muligt at få den ønskede virkning af prissignalet, og det skal være en udformning, der ikke giver anledning til kritik om forskelsbehandling af kunder inden for geografien. Denne del af analysen bør afdække, om hensynet til effekt og fairness, jf. også punkt 3 og 4 nedenfor, kan tilgodeses selv hvis "den kritiske masse" ikke synes opfyldt.
3. Geografisk differentierede tariffer skal være **teknologineutrale og transparente**, derfor må tariffen ikke have ophæng i bestemte forbrugs- eller produktionsteknologier, men skal have ophæng i en gruppe af kunder, der har forskellige aktiver, som kan reagere på det geografiske prissignal, uanset om dette prissignal er geo.diff. af nettilslutningsbetaling; abonnement eller kWh-tarif/geografisk skærpelse af tidsdifferentiering.

4. Ønsker om **teknologi-specifik fleksibilitet** fra VE-produktion og VE-Energifællesskaber uden forbrugsenheder, store teknologispecifikke forbrugsenheder som store varmepumper, P2X-anlæg, industrianlæg mm. bør således ikke håndteres gennem netselskabets generelle, geografiske tarifiedifferentiering, men gennem **individuelle aftaler** med disse anlæg om levering af **fleksibilitetsydelser/deltagelse på fleksibilitetsmarkedet**. Men hvis anlæggene indgår i interaktion med forskellige forbrugs- og VE-produktionskilder, og **leverer lokalbalancering, der hjælper det lokale elnet**, kan det være svært at belønne denne lokale sektorkobling, hvis der ikke kan udformes en geografisk differentiering af tariffen. På den måde kan geo.diff. være et middel til at fremme fx **lokale fællesskaber**, og **afprøvning af integrerede – sektorkoblede løsninger**.
5. Som udgangspunkt skal geo.diff.tariffer tjene til at **udskyde investeringer** konkrete steder i det lokale elnet, når dette **samfundsøkonomisk er mest hensigtsmæssigt**, og derfor er forventningen, at disse vil være **et midlertidigt lokalt-instrument**. Derfor skal netselskabet udforme en indikation af geo.diff.tariffens **minimumsvarighed**

Det er iEnergis tanke, at en aggregator kan indgå aftale på almindelige aftaleretlige vilkår med en kunde i et specifikt geografisk område og optimere kundens forbrug eller produktion, ift. et geografisk differentieret og/eller tidsmæssigt differentieret prissignal fra netselskabet. Aggregator kan derved styrke effekten af elnet-tarif-prissignaler i sin forretningsmodel. Ift. den enkelte kunde, der indgår i sådanne aggregator-aftaler, er det centralt, at der sikres transparens og forståelighed i nettarifferne, herunder også de geografisk differentierede.

Det bemærkes igen, at iEnergi med opstilling af kriterier for geo.diff.tariffer ønsker en implementering heraf, der giver **størst mulig fleksibilitet til netselskaber** samtidig med, at virkemidlet kan **spille sammen med aktivering af kunder kombineret med markedsudviklingen for kommercielle aktørers mobilisering af DSO-fleksibilitetsydelser i et kommende lokalt fleksibilitetsmarked**

Re 4 Har I forslag til konkrete hensyn bag eller kriterier for muliggørelsen af geografisk differentierede forbrugstariffer? Uddyb i så fald gerne, hvordan jeres forslag understøtter hensyn til samfundsøkonomien, fordelingsvirkninger, statens afgiftsprovenu og administrerbarhed.

Der henvises til ovenstående forslag til kriterier med tilhørende kommentarer. Herudover bemærkes, at et vigtigt hensyn er, at forskelle i geo.diff.tariffer på tværs af netområder kan forklares ud fra ovenstående, transparente og fair kriterier, og være let administrerbart.

Et andet centralt hensyn er, at samfundsøkonomiske hensyn skal tilsige anvendelse af geo.diff.tarif og udskydelse af netforstærkning fremfor afholdelse af investeringsudgiften.

Re 5. Hvor afgørende er muliggørelsen af geografisk differentierede forbrugstariffer i jeres øjne for udvidelse af VE-kapacitet og forbrug, fx PtX og grøn fjernvarme.

Som anført ovenfor er det iEnergis opfattelse, at specifikke incitamentter til disse større anlæg kan håndteres gennem andre virkemidler, og at geo.diff.tariffer bør være teknologineutrale og transparente målrettet en gruppe af kunder et bestemt sted i nettet, uanset forbru-

gets teknologi-ophæng. Ift. analysen er det dog oplagt at undersøge mulighederne i et samspil mellem virkemidler, og undersøge hvorvidt koblingen mellem virkemidler kan sikre en bedre udnyttelse af infrastrukturen ift. VE-kapacitet og PtX samt grøn fjernvarme.

Store anlægs placering i elnettet bør således incentiveres gennem nettilslutningsbetaling og disse anlægs evne til levering af fleksibilitetsydelser.

For så vidt angår nettilslutningsbetaling – så kan den være en del af den geografiske differentiering, men skal da ikke komme én kunde/én teknologi til gode, men komme alle kunder, der afhjælper udfordringen, til gode på det lokale sted i elnettet.

For så vidt angår betaling for fleksibilitetsydelser, når netselskabet efterspørger lokalt, så findes der allerede et velfungerende marked for TSOens efterspørgsel efter fleksibilitet, jf. balancerings-tjenester mm. Aktivering af anlæggenes fleksibilitet på lokalt niveau skal derfor udformes på en måde, der sikrer et effektivt samspil med det nationale niveaus marked for balancerings-tjenester. Lokal aktivering bør ske gennem et udbuds-/efterspørgselsbaseret fleksibilitetsmarked alternativt gennem afbrydelighedsprodukter og ikke gennem geo-differentierede elnet-tariffer. Der er for disse anlæg i særdeleshed behov for at sikre, at deres fleksibilitetspotentiale – som er helt afgørende for balanceringen af energimarkederne – kan aktiveres der, hvor værdien af fleksibiliteten er størst.

Men hvis et større anlæg er lokaliseret i et geografisk udfordret område, og netselskabet finder, at geografisk differentiering er et godt generelt virkemiddel i netop dette område, skal den geo.diff.tarif fx koblet til skærpet tidsdifferentiering på det generelle forbrug selvfølgelig også komme disse anlæg til gavn, hvis de bidrager til at løse et lokalt problem.

Re 6 Er det jeres opfattelse, at det vil kunne skabe hensigtsmæssige incitament, hvis det muliggøres, at tarif-metoden indrettes således, at der kan opnås en godtgørelse for aflastning af nettet, dvs., at en kunde i sådanne tilfælde kunne modtage betaling eller en rabat?

For de store kunder kommer det med sikkerhed ud på et, med mindre der er noget i anden regulering, der forskelsbehandler fx et forsynings-selskabs indtjening vs. omkostninger. Differentiering er jo betaling, men for mindre forbrugskunder er det muligt, at det vil skabe øget synlighed ved en direkte udbetaling/rabat. Så dette spørgsmål er værd at undersøge nøjere også med de erfaringer, der haves fra pilot-projekter om aktivering af kundens fleksibilitet fra varmepumpe, når nettartiffen differentieres over døgnet (Projekter fx foretaget af Andel, tidligere SEAS-NVE).

Intelligent Energi står gerne til rådighed for en uddybning af ovenstående, og vil gerne bede om en nøjere drøftelse med Energistyrelsen om de videre overvejelser om analysen.

Med venlig hilsen
Intelligent Energi

Helle Juhler-Verdoner